

Təqsirləndirilən ermənilər cinayətlərini etiraf edirlər

Dünyanın eksər xalqları və dövlətləri ermənilərin fəaliyyətlərinin əsas xəttinin terror təşkil etdiyini anlayır və bununla bağlı narahatlıqlarını ifadə edirlər. Bu da ondan irəli gəlir ki, eksər dövlətlər və xalqlar erməni terrorundan eziyyət çəkiblər, kütəvi şəkildə insanlar öldürülüb, yaşayış binaları dağıdırıb. Terror deyiləndə ilk olaraq göz öünü erməni gəlir. Terror bugünkü Ermənistən dövlət siyasetinə çevrilib. 2020-ci il Vətən Müharibəsi dönmədə Ermənistən Azərbaycanın dinc əhalisini terror vasitələri ilə hədəfə çevirmişdi. Ermənistən terrorçu dövləti tərefindən Bərdə, Gəncə, Tərtər, Daşkəsen, Minkəçəvir və digər şəhər və rayonlarımız raket atəşinə tutulması nəticəsində onlarla vətəndaşımız həlak oldu, yaralandı. Azərbaycanın magistral yollarına mina yerləşdirməklə Ermənistən neçə-neçə vətəndaşımızın həyatına son qoydu. Bütün bunlara Ermənistən terrorçu mahiyətinin sübutudur. 44 günlük Vətən müharibəsinə qədərə görənən ondan ibarət idi ki, Ermənistən cəzalanmadıqca yeni-yeni terror aktları töretməyə, onlarla, yüzlərlə insanın öldürülməsinə çalışır. Təessüf hissi ile demək olar ki, Ermənistən kimi terrorçu dövlət öz çirkin məqsədine nail ola bilirdi. Lakin Vətən Müharibəsi zamanı Ermənistən Azərbaycanın Müzəffər ordusunu tərefindən ciddi şəkildə cəzalandırıldı. Bu zaman Ermənistən terrorçu hərbi birləşmələri tamamilə məhv edildi, hərbi canilər isə hebs edilərək məhkəmə qarşısına çıxarıldı. Hazırda Qarabağda Ermənistən terrorçu dövlətin emrlərinə uyğun terror fəaliyyəti göstərən hərbi canilərin Bakı Hərbi Məhkəməsində məhkəmələri keçirilir.

Ermənistən dövlətinin, onun dövlət qurumlarının vəzifeli şəxslərinin, hərbi qüvvələrinin və qanunsuz silahlı birləşmələrin bilavasite rəhbərliyi və iştirakı, şifahi-yazılı qaydada verdiyi tapşırıq, göstəriş və təlimatları, maddi, texniki, şəxsi həyətə verdiyi dəstəyi, mərkəzi qaydada idarəciliyi əsasında, elecə də ciddi nəzareti altında Azərbaycan ərazisində daxili və beynəlxalq hüquq normalarına zidd şəkildə, Azərbaycana hərbi təcavüz etmek məqsədilə yaradılmış, həmçinin Köçəryan Robert Sedraki, Sarkisyan Serj Azati, Manukyan Vazgen Mikaeli, Sarkisyan Vazgen Zaveni, Babayan Samvel Andraniki, Balasanyan Vitali Mikaeli, Balayan Zori Hayki, Ohanyan Seyran Muşeqi, Qaramyan Arşavir Surenoviç, Melkonyan Monte Çarlz və digərlərinin rəhbərliyi, bilavasite və dolayı iştirakları ilə Ermənistən dövləti, o cümlədən sözügedən cinayətkar birlik tərefində aparılan təcavüzkar mühəribənin gedisiyən törədilmiş çoxsaylı cinayət faktlarına dair cinayət işi üzrə 15 təqsirləndirilən şəxs ittihəm edilir.

Sühl və insanlıq əleyhinə cinayətlər

Təqsirləndirilən Harutyunyan Arayik Vladimiri, Qukasyan Arkadi Arşaviri, Sahakyan Bako Sahak, İşxanyan Davit Rubeni, Manukyan David Azatini, Babayan David Klimi, Mnatsakanyan Levon Henrikoviç, Beqlaryan Vasili İvani, Qazaryan Erik Roberti, Allahverdiyan Davit Nelsoni, Stepanyan Qurgen Homeri, Balayan Levon Romiki, Babayan Madat Arakeloviç, Martirosyan Qarik Qriqori, Paşayan Məlikset Vladimiri Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 100 (təcavüzkar mühəribəni planlaşdırma, hazırlama, başlama və aparma), 102 (beynəlxalq müdafiədən istifadə edən şəxslər və ya təşkilatlara hücum etme), 103 (soyqırımı), 105 (əhalini məhv etmə), 106 (kölelik), 107 (əhalini deportasiya etme və ya məcburi köçürmə), 109 (teqib), 110 (insanları zorakılıqla yoxa çıxarma), 112 (beynəlxalq hüquq normalarına zidd azadlıqdan məhrumetmə), 113 (işgəncə), 114 (muzdluluq), 115 (mühəribə qanunlarını və adətlərini pozma), 116 (silahlı münaqişə zamanı beynəlxalq humanitar hüquq normalarını pozma), 118 (hərbi soyğunçuluq), 120 (qəsədən adam öldürmə), 192 (qanunsuz sahibkarlıq), 214 (terrorçuluq), 214-1 (terrorçuluğu maliyyələşdirmə), 218 (cinayətkar birlik (təşkilat) yaratma), 228 (qanunsuz olaraq silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı, partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşma və gəzdirmə), 270-1 (aviaziya təhlükəsiz-

liyinə təhdid yaranan əməller), 277 (dövlət xadiminin və ya ictimai xadimin həyatına sui-qəsd etmə), 278 (hakimiyəti zorla əle keçirme və onu zorla saxlama, dövlətin konstitusiya quruluşunu zorla dəyişdirmə), 279-cu (qanunvericiliklə nəzərdə tutulmayan silahlı birləşmələri və qrupları yaratma) və digər maddələri ilə ittihəm olunurlar.

Ermənistən Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzü nəticəsində sülh və insanlıq əleyhinə cinayətlər, mühəribə cinayətləri, o cümlədən təcavüzkar mühəribənin hazırlanması və aparılması, soyqırımı, mühəribə qanunlarını və qaydalalarını pozma, habelə terrorçuluq, terrorçuluğu maliyyələşdirmə, hakimiyəti zorla əle keçirme, onu zorla saxlama və digər çoxsaylı cinayətlər töretməkdə təqsirləndirilən Ermənistən Respublikasının vətəndaşları Arayik Harutyunyan, Arkadi Qukasyan, Bako Sahakyan, Davit İşxanyan, David Babayan, Levon Mnatsakanyan və digərlərinin barəsində olan cinayət işləri üzrə açıq məhkəmə prosesinin baxış icası dekabrın 22-də davam etdirilib. Bakı Hərbi Məhkəməsində həkimlər Zeynal Ağayevin sədrliyi ilə, Camal Ramazanovdan və Anar Rzayevdən ibarət tərkibdə (ehtiyat hakim Günel Səmədova) keçirilen məhkəmə icasından təqsirləndirilən şəxslərin hər biri bildikləri dilde tərcüməçi, həmçinin müdafiələri üçün vekillərlə təmin olunub. Növbəti məhkəmə prosesində təqsirləndirilən şəxslər, onların müdafiəçiləri, zərərçəkmiş şəxslərin bir qismi, onların hüquqi varisləri və nümayəndələri, həmçinin dövlət ittihəmini müdafiə edən prokurorlar iştirak ediblər.

Bütün əməliyyatlar Ermənistənin baş qərargahı tərefində hazırlanmış planlara uyğun aparılırdı

Məhkəməyə sədrlik edən Zeynal Ağayev bildirib ki, məhkəmə icası təqsirləndirilən şəxslərin son söz çıxışları ilə davam etdirilir. Qeyd edilib ki, ötən məhkəmə icası zamanı fasılə elan olunduğundan təqsirləndirilən David Babayan çıxışını indiki məhkəmə icasında davam etdirəcək. D.Babayan çıxışında ittihəm tərefinin çıxışında bildirdiklərinə əks dəlillər səsləndirib. O, təqsirləndirilən şəxslərin günahsız olduğunu deyib. "Mən özümü heç bir maddə ilə gü-

nahkar hesab etmirəm", - deyə D.Babayan bildirib. O, çıxışında müdafiəçilərə və tərcüməçilərə təşəkkür edib. Təqsirləndirilən Levon Mnatsakanyan son sözünü rus dilində etmək istədiyi deyib. Ona çıxışını rus dilində etmeye şərait yaradılıb. Təqsirləndirilən şəxs deyib: "Qarabağ (qondarma rejimi nəzərdə tutur - red.) Ermənistəndən onun təhlükəsizliyinin qaranti kimi çıxış etməyi xahiş etdi və bu dövrən də temas xəttində bütün əməliyyatlar Ermənistən Respublikasının baş qərargahı (silahlı qüvvələrin baş qərargahı nəzərdə tutulur - red.) tərefindən hazırlanmış planlara uyğun aparılırdı. Burada məhkəmə iclasları zamanı qeyd etmişdim ki, mən 1992-ci ilde hərbiye çağırılmışam. Zabit rütbəmi nəzərə alaraq, məni batalyonun komandir müavini təyin etdilər. Bu vəzifəyə təyin edilmək üçün başqa heç bir şey tələb olunmurdu. Lakin ittihəm tərefi iddia edir ki, məni başqa hansısa parametrlərə görə təyin ediblər".

Təqsirləndirilən şəxs mühəribədə onlar tərefində muzdluların döyüsməsi barədə ittihəm tərefinin dediklərinə də münasibet bildirib: "Bildiyim qədər onlar muzdlu olmayırlar. Onlar hamısı könüllülər idi və onları heç kəs xidmətə cəlb eləməmişdi, onlara pul verilmirdi". L.Mnatsakanyan məhkəmədə onun əleyhinə ifadə vermiş zərərçəkmiş İlham Məmmədovun dedikləri barədə də danişib (Xatırladaq ki, İ.Məmmədov oktyabrın 2-də keçirilmiş məhkəmə icası zamanı ifadəsində Ermənistən silahı qüvvələrinin hərbçiləri tərefində döyüdüyü, işgəncələrə məruz qaldığını, onu döyen zabitlər arasında Levon adlı zabitin xüsusi qəddarlıq nümayiş etdiyi deyib. Zərərçəkmiş şəxs dövlət ittihəmini müdafiə edən prokurorların sularına cavabında L.Mnatsakanyanı göstərək qəddarlıq edən şəxsin o olduğunu söyləyib - red.). Deyib ki, İ.Məmmədova işgəncə verilməyib.

"Şuşaya hücum hazırlayan silahlı qüvvələrin məsul şəksi Samvel Babayan id"

Təqsirləndirilən L.Mnatsakanyan 2020-ci ilde 44 günlük mühəribə zamanı Şuşakənddə hərbi hücumun planlaşdırılmasında iştirak etməsi barədə ittihəm tərefinin dediklərini də inkar edib, ümumiyyətlə 2020-ci və 2023-cü ilde heç bir hərbi əməliyyatda iştirak etmediyi söyləyib. Təqsirləndirilən şəxs deyib: "Bəli, mən həqiqətən orada (Şuşakənddə müşavirə keçirilən məktəbdə - red.) olmuşam. Lakin mən çox gec, müşavirə başladıqdan sonra gelmişəm. Müşavireyə mənim aidiyətim yox idi. Mən ora dəvət olunmamışdım. Həmin məktəbdəki kabinetde mən ətraf kəndlərin mülki müdafiə qərargahlarının rəhbərləri ilə mülki müdafiə ilə bağlı məsələləri müzakirə edirdim. Əhalinin oradan təxliye olunmasını danışdıq. Onlar (müşavirə keçirənlər - red.) isə ora gəlmİŞdilər və xahiş eləməşdilər ki, iki saatlıq müşavirə keçirmə üçün otaq ayrılsın. Sədr isə onlara həmin kabinetin təqdim eləmişdi. Yəni, mənim olmamışdım istifadə edərək işlədiyim kabinetin təqdim eləmişdi. Mən gələn vaxt artıq orada müşavirə keçirilirdi. Həmin otağa daxil oldum və Artur Ağabəkyanın kənardə oturdum. Bu, sadəcə, bir təsadüf idi. Müşavirədən mənə aydın oldu ki, orada üç ehtiyat batalyonu, bir tank batalyonu, bir artilleriya divizyonu döyüş üçün hazırlanıb. Həmin əməliyyat neticesində yol bağlanmalı idi. Hənsi ki, orada təchizat işləri görüldür, yəni hərbçilər təchizatla təmin edildirlər. Şuşaya hücum hazırlayan silahlı qüvvələrin məsul şəksi Samvel Babayan idi. Onlar bütün məsələləri müzakirə etdilər. Həmin əməliyyatın vaxtı müəyyən etdilər və çıxıb getdilər. Vaxtı ertesi gün saat 5-e təyin etmişdilər. Təşkilatçılar getdikdən sonra iştirakçılar öz narazılıqlarını bildirməye başladılar ki, hazırlıq işləri tam heyata keçirilməyib, tam hazır deyillər. Onlara vaxt verilməyib ki, bu əməliyyata normal şəkildə hazırlaşa bilsinlər, bu səbəbdə də iştirakdan imtina edirlər. Mən sorusum ki, nəyə görə onlar bunu indi deyirlər, müşavirə keçirilən vaxt niyə deməyiblər? Onlardan bir cavab ala bilmədim və onların işinə də qarışmadım. Fikirəldim ki, bu, onların öz işləridir".

Təqsirləndirilən şəxs 2016-ci ilde baş vermiş Aprel döyüşləri barədə danışarkən həmin vaxt "ordu komandanı" (Ermənistən silahlı qüvvələrinin en böyük birləşməsinin komandiri - red.) olduğunu deyib. O, Aprel döyüşləri ilə bağlı ittihəm tərefinin delillərini və zərərçəkmişlərin dediklərini inkar edib, Azərbaycan hərbçilərinin mövqelərinə hücum etmədiklərini deyib. Aparılan açıq məhkəmə prosesində təqsirləndirilən ermənilər cinayətlərini etiraf edirlər. Bu isə Ermənistən işgalçı, həm də terrorçu dövlət olduğunu bir daşa təsdiqləyir.

İLHAM ƏLİYEV